

Поповичук В.О.

Управління Державної фіскальної служби в Дніпропетровській області

СУДОВА ПРАКТИКА НЕЗАКОННОГО ВИКОРИСТАННЯ СИМВОЛІКИ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА, ЧЕРВОНОГО ПІВМІСЯЦЯ, ЧЕРВОНОГО КРИСТАЛА В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ, ПРОБЛЕМАТИКА ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ТА КВАЛІФІКАЦІЇ ЦИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ В УКРАЇНІ

У статті наведено судову практику незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного півмісяця, Червоного кристала в зарубіжних країнах, розглянуто проблематику правозастосування кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 435, 445 КК України на території України.

Крім того, у статті розглянуто питання проблематики кваліфікації кримінальних правопорушень за ст. 445 КК України та наведений перелік судових рішень України щодо скоєних кримінальних правопорушень на території України, які повинні були додатково кваліфікуватися за ст. 445 КК України.

Також у статті розглянуто питання щодо пошуку шляхів вирішення проблематики правозастосування кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 435 та 445 КК України, що надалі зменшить випадки незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала як у мирний час, так і в ситуаціях збройного конфлікту.

Спостереження соціальних мереж, інформаційних сайтів, наявність на вулицях міст України та в громадському транспорті вивісок, реклам із символікою Червоного Хреста, Червоного Півмісяця та Червоного Кристала та офіційні дані Товариства дають можливість стверджувати про велику

кількість випадків фактичного незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця та Червоного Кристала.

Вказана символіка виконує важливі функції захисту цивільного мирного населення, має належний специфічний режим використання та користується міжнародно-правовим захистом, а тому її незаконне використання як у мирний, так і воєнний час є недопустимим.

Ключові слова: *судова практика, проблематика правозастосування, проблематика кваліфікації, вдосконалення законодавства, незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала, кримінальні правопорушення, передбачені ст. 435 та ст. 445 КК України.*

Постановка проблеми. Проблематика правозастосування та кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 435, 445 КК України, на території України складається із недосконалого кримінального законодавства України та відсутності судової практики з даного питання, у зв'язку з чим у статті наведено судову практику зарубіжних країн та судову практику України щодо скоєних кримінальних правопорушень на території України, які повинні були додатково кваліфікуватися за ст. 445 КК України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання імплементації та правозастосування міжнародно-кримінальних норм з метою виконання зобов'язань держав-учасниць, у тому числі

України, досліджували такі науковці, як В.Г. Буткевич, М.В. Буроменський, П.С. Берзін, В.І. Євінгов, В.О. Іващенко та ін. [1, с. 152].

Аналізуючи праці даних науковців, необхідно зазначити, що питання, пов'язані із проблематикою правозастосування та кваліфікації кримінальних правопорушень за незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала, досліджено неповно та залишилось поза увагою науковців у галузі кримінального права.

Постановка завдання. Метою статті є визначення проблем та надання пропозицій щодо вирішення проблематики правозастосування та кваліфікації кримінальних право-

порушень за незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Судова практика незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала в зарубіжних країнах, проблематика правозастосування та кваліфікації даних кримінальних правопорушень в Україні. З моменту прийняття символів Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала їх застосування регулярно супроводжується труднощами, коли ці символи ставали предметом постійних дискусій. З огляду на те що будь-яке використання розглядуваної символіки, несанкціоноване Женевськими конвенціями і Додатковими протоколами до них, є зловживанням, держави-учасниці зобов'язувалися вживати кримінально-правові заходи, що дають змогу запобігати й припиняти випадки незаконного використання емблеми як у мирний, так і у воєнний час. Україною на виконання вказаного зобов'язання включено в зміст розділу XX «Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку» КК України ст. 445, що передбачає відповідальність за незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала, крім випадків, якщо це неправомірне використання може бути інкриміновано за ст. 435 КК України [2, ст. 1].

Так, існує судова практика незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала в інших країнах. Задля глибокого розуміння позиції Міжнародного руху Червоного Хреста та Червоного Півмісяця варто навести деякі приклади:

Судова практика Великобританії. У Великобританії було зареєстровано три гучних випадки незаконного використання символіки Червоного Хреста, це стосується:

- фільму Джеймса Бонда «Живі денні світло»;
- компанії з охорони здоров'я Лейбористської партії;
- газети «Трибуна».

У кожному випадку Товариство Червоного Хреста Великобританії неодноразово зверталось до правопорушників щодо припинення незаконного їх використання, але вони продовжували незаконно використовувати символіку Червоного Хреста.

Справа по фільму Джеймса Бонда була невдалою. Даний фільм уже був випущений у прокат до того, як Міністерство оборони Великобританії

передало скаргу органам прокуратури. Прокуратура вирішила не порушувати кримінального переслідування, оскільки термін, протягом якого було подано скаргу, минув.

Приклади Лейбористської партії та «Трибуни» були успішними в тому, що було проведено судове розслідування та обвинувачені були належним чином засуджені [3].

Судова практика Норвегії. Рішення Верховного Суду Норвегії від 12.05.2010 р., який підтримав сторону Червоного Хреста Норвегії у спорі щодо імітації емблеми Червоного Хреста іншим суб'єктом. Відповідно до розділу другого ст. 328 КК Норвегії накладається покарання у вигляді штрафу чи тюремного ув'язнення строком до 3 місяців на будь-яку особу, яка без офіційних повноважень або з корисливих мотивів використовує будь-який знак чи позначення, які за міжнародними договорами, учасниками яких є Норвегія, були визначені такими, що використовуються щодо допомоги пораненим і хворим чи захисту культурних цінностей під час війни, і будь-яке позначення, помітка, печатка чи знак, які з легкістю можна сприйняти за знаки. Емблема Червоного Хреста захищена підпунктом «b» вищевказаної статті згідно із Женевською конвенцією 1949 р. Тривалий час приватна стоматологічна клініка «Toyen Tannlegevakt» використовувала у своєму логотипі емблему Червоного Хреста. Надаючи оцінку правопорушенню, Суд установив таке визначення використання: «у заяві логотип зображено у вигляді червоного хреста, який складається із рівних за довжиною ліній. Чотири літери А розміщені на кожній лінії хреста, а посередні розташований зуб усередині двох кілець з маленькою зіркою, щоб позначити його здоровим. Букви та зуб білі й становлять дві п'ятих поверхні хреста. Хрест на зеленому фоні і має тінь <...> Не обговорюється, що «Toyen Tannlegevark» використовував логотип в інших значеннях. Логотип – лише хрест з буквами та зубом серед інших знаків, що розміщені над вхідними дверима приміщень, – є підсвіченим знаком на цегляній стіні. Поруч з логотипом білими підсвіченими літерами слова «TANNLEGEVAKTEN» (термінова стоматологічна допомога). Хрест також використовується в різних формах у рекламі, на постерах, в Інтернеті й на білому фоні». В аспекті наведеного суддя зазначив, що логотип, оскільки він розміщений над вхідними дверима, можна легко переплутати з емблемою Червоного Хреста. Ймовірно, що деякі елементи логотипу за відносно близького розгляду допомагають надати логотипу

власну відмінну оцінку: чотири літери А та зуб посередині на світло-зеленому фоні. Проте на значній відстані й особливо в нічний час, коли світлова ілюмінація вимикається, ці ознаки втрачають однозначну інформативність. Основний знак – червоний хрест – сприймається визначальним. Також суддя додав, що випадок не є винятком, тому що слова «TANNLEGEVAKTEN» написані поряд із логотипом. На завершення суддя відзначив, що зв'язок між національними зобов'язаннями за міжнародним правом та пунктом «с» ст. 328 розділу другого є природним і вказує на ризик захисту вищезазначених положень про емблему Червоного Хреста згідно із Женевською конвенцією 1949 р. за інших обставин [4]. Для України цей судовий прецедент є чудовим прикладом щодо захисту емблеми Червоного Хреста від неправомірного використання [4].

Основною проблематикою в діючих редакціях ст. ст. 435, 445 КК України являється розмитість та не конкретизованість їх викладення в Кримінальному Кодексі України. Також ст. ст. 435, 445 КК України носять бланкетний характер, і для правильної кваліфікації злочинів необхідно додатково аналізувати міжнародне та національне законодавства України. Дані факти ускладнюють проблематику правильної кваліфікації злочину та його правозастосування.

У *судовій практиці України* неодноразово були встановлені факти, коли особи з корисливих мотивів, імітуючи своє відношення до руху Червоного Хреста (*саме представляючись усно, без наявних письмових підтверджень*) заволодівали грошовими коштами та майном громадян, підриваючи тим самим авторитет Міжнародного руху Червоного Хреста та Червоного Півмісяця.

Так, щодо досліджуваного питання, злочинець однією дією посягає на два об'єкти: економічні відносини власності (ст. ст. 185, 190 КК України); міжнародний правопорядок у сфері використання символіки Червоного Хреста (ст. 445 КК України). Але за рішеннями судів фактично було забезпечено охорону одним охоронюваним законом інтересам (рішення суду тільки по ст. 190 КК України), а іншим не забезпечено.

На підтвердження вказаного наведемо приклади із судової практики.

Так, Тернопільський міськрайонний суд Тернопільської області, розглянувши кримінальне провадження про обвинувачення гр-ки А. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 190 КК України, встановив, що 27.02.2015 р. близько 18.00 год. гр-ка А. зайшла в приміщення квартири та, пред-

ставившись представником організації «Червоний хрест», під приводом надання соціальної допомоги, шляхом обману, з корисливих мотивів заволоділа грошовими коштами гр-ки Б. у розмірі 400,00 грн. Також 28.02.2015 р. близько 10.00 год. гр-ка А. зайшла в приміщення квартири та, представившись представником організації «Червоний хрест», під приводом надання соціальної допомоги, шляхом обману, з корисливих мотивів заволоділа грошовими коштами гр-ки В. у розмірі 450,00 грн. Крім того, 28.02.2015 р. близько 11.00 год. гр-ка А. зайшла в приміщення квартири та, представившись представником організації «Червоний хрест», під приводом надання соціальної допомоги, шляхом обману, з корисливих мотивів заволоділа грошовими коштами гр-ки Г. у розмірі 1000,00 грн [5].

Однак, незважаючи на вказані обставини, у зв'язку з неточним тлумаченням чинних нормативних актів судом не було інкриміновано додатково злочин, передбачений ст. 445 КК України.

Конотопський міськрайонний суд Сумської області, розглянувши кримінальне провадження, що внесене до Єдиного реєстру досудових розслідувань № 12014200080001235 про обвинувачення гр-на В. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 190 КК України, та гр-на Б. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 190 КК України, встановив, що обвинувачений гр-н А. за попередньою змовою з обвинуваченим гр-ном Б. 18.07.2014 р. близько 14 год. прибули до житла гр-ки Д. та, представившись працівниками товариства Червоного Хреста України, почали пропонувати свої послуги масажу, стабілізації тиску гр-ці Д. та демонструвати їх на її тілі. Гр-н Б. спільно з гр-кою В., реалізуючи свої злочинні наміри, направлені на шахрайське заволодіння грошовими коштами, усвідомлюючи протиправність та караність своїх злочинних дій, повідомили про себе неправдиві свідчення гр-ці Д., запропонували їй сеанси масажу своїми приладами за низькими цінами, з урахуванням віку та участі у Великій Вітчизняній війні [6].

Кролевецький районний суд Сумської області, розглянувши кримінальне провадження, що внесене до Єдиного реєстру досудових розслідувань № 12015200190000023 про обвинувачення ОСОБИ_3, яка має статус фізичної особи – підприємця, та ОСОБИ_4 за ч. 2 ст. 190 КК України, встановив, що близько 13 години ОСОБА_3 та ОСОБА_4, перебуваючи біля двоповерхового житлового будинку за АДРЕСОЮ_4 та зустрівши мешканця цього будинку

ОСОБУ_5, діючи умисно за попередньою змовою групою осіб з метою незаконного заволодіння чужим майном шляхом обману, представились їй працівниками організації «Червоний Хрест» та під приводом надання медичної допомоги зайшли в помешкання ОСОБИ_5 до квартири № 5 зазначеного будинку, де запропонували ОСОБИ_5 проведення курсу фізіотерапевтичних процедур за 1490 грн. Діючи під впливом обману ОСОБИ_3 та ОСОБИ_4, дружина ОСОБИ_5, ОСОБА_1, передала ОСОБИ_4 належні їй гроші в сумі 1490 грн, якими остання та ОСОБА_3 обманним шляхом заволоділи та розпорядились на власний розсуд, завдавши ОСОБИ_1 майнової шкоди на зазначену суму. Близько 13 години 25.12.2014 р. ОСОБА_3 та ОСОБА_4, перебуваючи біля багатоповерхового будинку за АДРЕСОЮ_5 та зустрівши мешканку цього будинку ОСОБУ_2, діючи умисно за попередньою змовою групою осіб з метою незаконного заволодіння чужим майном, повторно шляхом обману представились їй працівниками організації «Червоний Хрест» та під приводом надання медичної допомоги зайшли в помешкання ОСОБИ_2 до квартири № 13 зазначеного будинку, де запропонували ОСОБИ_2 проведення курсу фізіотерапевтичних процедур за умови сплати їм 1400 грн, ввівши таким чином ОСОБУ_2 в оману. Діючи під впливом обману, ОСОБА_2, погодившись на запропоноване лікування, передала ОСОБИ_4 1400 грн, якими остання та ОСОБА_3 незаконно заволоділи та розпорядились на власний розсуд, завдавши ОСОБИ_2 майнової шкоди на суму 1400 грн. Отже, ОСОБА_3 та ОСОБА_4 вчинили кримінальне правопорушення, передбачене ч. 2 ст. 190 КК України, тобто заволодіння чужим майном шляхом обману за попередньою змовою групою осіб повторно [7].

Вінницький міський суд Вінницької області, розглянувши кримінальне провадження, що внесене до Єдиного реєстру досудових розслідувань № 12015020010001887 про обвинувачення ОСОБИ_1 за ч. 1 ст. 190 КК України, встановив, що 02.03.2015 р. ОСОБА_1, маючи на меті заволодіння чужим майном шляхом обману та зловживання довірою, назвавшись представником Товариства Червоного Хреста України, звернувся до головного лікаря Вінницького обласного онкологічного диспансеру ОСОБИ_3 з пропозицією надати допомогу в поставці лікарських засобів, на що останній погодився. Так, 11.03.2015 р. близько 13.15, перебуваючи в приміщенні Вінницького обласного онкологічного диспансеру, що розташований за

адресою м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 84, ОСОБА_1, використовуючи завчасно налагоджені довірливі відносини, запропонував ОСОБИ_3 допомогу в поставці трьох рідкокристалічних панелей діагоналлю 45 дюймів для потреб закладу. Будучи введеним в оману та впевненим у добропорядності намірів ОСОБИ_1, ОСОБА_3 передала їй гроші в сумі 5500 (п'ять тисяч п'ятсот) гривень. Далі ОСОБА_1 отриманими грошима від ОСОБИ_4 розпорядилася на власний розсуд, чим завдала потерпілій особі матеріальної шкоди на загальну суму 5500 грн. Це рішення суду набуло законної сили 03.11.2017 р. [8].

Чуднівський районний суд Житомирської області, розглянувши у відкритому судовому засіданні справу по обвинуваченню ОСОБА_2 за ст. 149 ч. 3 КК України, встановив, що ОСОБИ_15 у 2006 році в результаті травми на виробництві ампутували ліву ногу, після чого він постійно сидів вдома, оскільки вільно пересуватися вже не міг. 01.09.2007 р., близько 15 години до нього в квартиру зайшли два чоловіки циганської зовнішності. Один із вказаних чоловіків представився ОСОБА_2, інший ОСОБА_27. Зайшовши до квартири, де він знаходився, ОСОБА_2 та ОСОБА_27 сказали йому, що вони з організації «Червоний Хрест» та запропонували поїхати на заробітки в м. Київ, де можна працювати на підприємстві, збираючи електроприлади, отримуючи заробітну плату з проживанням та харчуванням на території підприємства. Зважаючи на важке матеріальне становище в їхній родині він погодився їхати до м. Києва, але по дорозі він заснув у автомобілі, а коли прокинувся, то виявив, що при ньому немає його паспорта, і вони стоять на пропускному пункті кордону України. Зрозумівши, що його хочуть вивезти за межі України і не розуміючи з якою метою, він, злякавшись, почав смикати дверну ручку автомобіля для того щоб втекти. Побачивши, що він отямився та намагається втекти, ОСОБА_27 повернувся до нього з переднього сидіння та кулаком руки наніс йому декілька ударів по голові, від чого він знепритомнів. Отямившись згодом, він виявив, що вони їдуть по дорозі в невідомому напрямку, а ОСОБА_27 приставив йому до горла ножа і сказав, що якщо він буде намагатися втекти, вони його вб'ють, і він дану погрозу сприйняв як реальну. Він змушений був погодитись жебракувати. Через чотири дні зайняття жебрацтвом він за сприяння однієї жінки, яка під'їхала на автомобілі, зміг дістатися в Коптевське РВ м. Москви, де йому виписали довідку про засвідчення особи та відвезли в посольство України. У посольстві йому оформили посвідчення особи на повернення в Україну, після чого він повернувся додому [9].

Ужгородський міськрайонний суд, розглянувши у відкритому судовому засіданні кримінальну справу про обвинувачення ОСОБА_2 за ч. 2 ст. 364, ч. 2 ст. 366 КК України, встановив, що в червні 2010 року, в м. Ужгород, ОСОБА_2 виготовив завідомо неправдивий офіційний документ – звіт Закарпатського обласного благодійного фонду «Наукова духовність» від 16.06.2010 року про розподіл вантажу, визнаного гуманітарною допомогою згідно з рішенням комісії при Кабінеті Міністрів України від 19.08.2009 року, в якому відобразив неправдиві відомості щодо розподілу гуманітарної допомоги та який підписав від імені директора благодійного фонду «Наукова духовність» – ОСОБА_3. Підсудний ОСОБА_2 через Чопську митницю отримав за дарчими листами Йоркширського Конвою Допомоги гуманітарну допомогу, яку надалі помістив у склад в с. Баранинці. Зі звіту благодійного фонду «Наукова духовність» від 16.06.2010 року про розподіл вантажу, визнаного гуманітарною допомогою згідно з рішенням комісії при Кабінеті Міністрів і України від 19.02.2009 року, вбачається, що благодійний фонд «Наукова духовність» розподілив гуманітарну допомогу на користь набувачів – «Червоного хреста при Баранинській сільській раді та на інших отримувачів». З оголошених у судовому засіданні показів свідка ОСОБА_15 голови Баранинської сільської ради з'ясовано, що Баранинська сільська рада не отримувала гуманітарної допомоги від благодійного фонду «Наукова духовність». Також при сільській раді та на території такої не існує організації «Червоний хрест» [10].

Утім, і в наведених вище випадках судами не було інкриміновано особам додатково злочин, передбачений ст. 445 КК України.

Згідно з аналізом судових рішень, які розміщені в єдиному реєстрі судових рішень, зафіксовано 6 випадків, коли органами досудового розслідування та судами додатково не було інкриміновано ст. 445 КК України, хоча з фабули судових рішень вбачається в діях осіб наявність ознак злочину, передбаченого ст. 445 КК України. У даних випадках були інкриміновані тільки ст. ст. 190, 366 КК України.

Вказана символіка виконує важливі функції захисту цивільного мирного населення, має належний специфічний режим використання та користується міжнародно-правовим захистом, а тому її незаконне використання як у мирний, так і воєнний час є недопустимим.

Спостереження соціальних мереж, інформаційних сайтів, наявність на вулицях міст України

та в громадському транспорті вивісок, реклам із символікою Червоного Хреста, Червоного Півмісяця та Червоного Кристала та офіційні данні Товариства дають можливість стверджувати про велику кількість випадків фактичного незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця та Червоного Кристала. Незважаючи на дані факти, правоохоронними органами України, в тому числі Національною поліцією та військовою прокуратурою, жодного кримінального провадження до 2020 року за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 435 та 445 КК України, не зареєстровано.

Основна проблематика правозастосування та кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 435 та 445 КК України, являється відсутність практики в правоохоронних та судових органах щодо виявлення, досудового та судового розслідування вищевказаних кримінальних правопорушень.

Так, безпосередньо нами під час дослідження даної проблематики в період 2018–2019 рр. були виявлені факти незаконного використання символіки Червоного Хреста одним із комунальних підприємств м. Києва. Національним Комітетом Товариства Червоного Хреста України факт незаконного використання символіки Червоного Хреста одним із комунальних підприємств м. Києва підтверджено.

У зв'язку з цим у період 2018–2019 рр. неодноразово направлялись офіційні заяви про вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 445 КК України, на адресу одного з районних управлінь поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві. Однак співробітниками національної поліції в м. Києві відомості, викладені в заявах про вчинення кримінального правопорушення, до Єдиного реєстру досудових розслідувань не вносились, у зв'язку з чим подана скарга до суду на бездіяльність службових осіб одного з районних управлінь поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві щодо невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Ухвалою слідчого судді одного з районних судів м. Києва задоволено скаргу на бездіяльність службових осіб та зобов'язано внести службовим особам одного з районних управлінь поліції Головного управління Національної поліції в м. Києві до Єдиного реєстру досудових розслідувань кримінальне правопорушення за ст. 445 КК України.

Таким чином, у 2020 році вперше в Україні було зареєстровано в Єдиному реєстрі досудових

розслідувань кримінальне правопорушення за ст. 445 КК України. На даний час триває досудове розслідування кримінального провадження.

На підставі вищевикладеного особисто на практиці підтверджена наявна проблематика правозастосування та кваліфікації даних кримінальних правопорушень в Україні.

Сучасний стан інституту відповідальності за злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку підлягає конвенціональній регламентації, основу якої становлять такі принципи: визнання пріоритетності й суспільної небезпеки наслідків скоєння злочинів проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку; відсутність підстав для звільнення від кримінального покарання за вказані злочини; визнання з позицій міжнародного права індивідуальної кримінальної відповідальності осіб; дотримання міжнародно-правових норм і виконання міжнародно-правових зобов'язань кожною державою, що приєдналася до того чи іншого міжнародного правового акту, договору, конвенції, декларації тощо.

Опитування співробітників Національної поліції, військової прокуратури й Товариства Червоного Хреста України показало, що проблематика кваліфікації та правозастосування злочинів, передбачених ст. ст. 435, 445 КК України, окрім відсутності практики правозастосування, складається також з таких причин, як: недосконале крими-

нальне законодавство України, яке регулює порядок використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала; відсутність розроблених міжвідомчих методик з виявлення та подальшого досудового розслідування вищевказаних злочинів; відсутність розробленого алгоритму дій між співробітниками Товариства Червоного Хреста України та правоохоронними органами України; відсутність спеціального органу в Товаристві Червоного Хреста України, завданням якого являється контроль за законністю використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала; не застосування правоохоронними та судовими органами України позитивного зарубіжного досвіду в питанні кримінальної відповідальності за незаконне використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала; відсутність розробленої державної програми з висвітлення питань про порядок використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристала в засобах масової інформації.

Висновки. Таким чином, тільки після реалізації вищевказаних дій можливо вирішити проблематику правозастосування та кваліфікації кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 435 та 445 КК України, що надалі зменшить випадки незаконного використання символіки Червоного Хреста, Червоного Півмісяця, Червоного Кристалу.

Список літератури:

1. Євінтов В.І. Міжнародне співтовариство і правопорядок. Київ : Основи, 1990. 152 с.;
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 21. Ст. 1.
3. Захист символіки у мирний час: досвід Британського товариства Червоного Хреста. URL: <https://www.icrc.org/eng/resources/documents/article/other/57jmbb.htm>
4. Лук'янченко Є.В. Роль та функції емблеми Червоного Хреста через призму порівняльного аналізу законодавства України та Норвегії. URL: http://ukrainepravo.com/international_law/public_international_law/usoe-kha-chtsrnshchkl-yerboypu-yeuvrsrgs-shuyefkha-yeuyei-tuyipts-tsukvryaotersgs-araokits-iansrseav/
5. Кримінальне провадження № 12015210010000485. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/46129905>
6. Кролевецький районний суд Сумської області. Справа № 579/621/15-к
7. Конотопський міськрайонний суд Сумської області. Справа № 577/2341/15-к
8. Вінницький міський суд Вінницької області. Справа № 127/17120/15-к
9. Кримінальне провадження. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/30933399>
10. Кримінальне провадження. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/51702742>
11. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України : у 2 т. / за заг. ред. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ : Алерта : КНТ : Центр учбової літератури, 2009. Т. 2. 624 с.

Popovichuk V.O. JUDICIAL PRACTICE OF ILLEGAL USE OF THE SYMBOLS OF THE RED CROSS, RED CRESCENT, RED CRYSTAL IN FOREIGN COUNTRIES, THE ISSUES OF LAW ENFORCEMENT AND QUALIFICATION OF CRIMINAL OFFENCES IN UKRAINE

The article presents the judicial practice of illegal use of the symbols of the Red Cross, Red Crescent, Red Crystal in foreign countries, considers the issue of law enforcement of criminal offenses under Art. Art. 435, 445 of the Criminal Code of Ukraine on the territory of Ukraine.

In addition, the article considers the issue of qualification of criminal offenses under Art. 445 of the Criminal Code of Ukraine and the list of court decisions of Ukraine concerning the committed criminal offenses in the territory of Ukraine which had to be additionally qualified under Art. 445 of the Criminal Code of Ukraine.

Also in the article the questions concerning search of ways of the decision of a problem of law enforcement of the criminal offenses provided by Art. Art. 435 and 445 of the Criminal Code of Ukraine, which will further reduce the cases of illegal use of the symbols of the Red Cross, Red Crescent, Red Crystal, both in peacetime and in situations of armed conflict.

Observations of social networks, information sites, the presence of signs on the streets of cities of Ukraine and in public transport, advertisements with the symbols of the Red Cross, Red Crescent and Red Crystal and official data of the Society allow us to claim a large number of cases of actual illegal use Red Crystal.

These symbols perform important functions of protection of the civilian civilian population, have a proper specific mode of use and enjoy international legal protection, and therefore its illegal use in both peacetime and wartime is unacceptable.

Key words: *judicial practice, issues of law enforcement, issues of qualification, improvement of legislation, illegal use of the symbols of the Red Cross, Red Crescent, Red Crystal, criminal offenses under Art. 435 and Art. 445 of the Criminal Code of Ukraine.*